

SERBEST MESLEK KAZANCI ELDE EDEN MÜKELLEFLER İÇİN VERGİ REHBERİ

MÜKELLEF HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Şubat/2021

Yayın No: 383

ÜCRETSİZDİR

Ayrıntılı Bilgi İçin;

www.gib.gov.tr

Bu Rehber, yayım tarihinde yürürlükte olan mevzuat dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Mevzuat bilgilerine ve güncel haberlere, Başkanlığımız;

- İnternet sayfasından,
- Doğrulanmış ve resmi sosyal medya hesaplarından,
- e-Posta bilgilendirme sisteminden,

ulaşabilirsiniz.

2020 Yılına Ait Beyannamenizi
1-31 Mart 2021 Tarihleri Arasında
Defter Beyan Sisteminden Vermeyi
Unutmayınız.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı

Şubat/2021

Yayın No: 383

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	4
1. SERBEST MESLEK FAALİYETİ VE SERBEST MESLEK KAZANCI.....	4
2. SERBEST MESLEK ERBABI.....	5
3. SERBEST MESLEK KAZANCININ TESPİTİ.....	5
4. SERBEST MESLEK KAZANCININ TESPİTİNDE HASILATTAN İNDİRİLECEK GİDERLER.....	7
5. SERBEST MESLEK KAZANÇLARINDA VERGİ TEVKİFATI.....	9
6. İŞ YERİ KİRA ÖDEMELERİNİN BANKA VEYA POSTA İDARESİ ARACILIĞIYLA YAPILMASI.....	10
7. SERBEST MESLEK KAZANÇLARINDA İSTİSNA.....	10
7.1. Telif Hakkı ve İhtira Beratı Kazanç İstisnası.....	10
7.2. Sergi ve Panayır İstisnası.....	11
7.3. Genç Girişimcilerde Kazanç İstisnası.....	12
8. SERBEST MESLEK KAZANÇLARINDA GEÇİCİ VERGİ.....	13
9. SERBEST MESLEK KAZANÇLARININ BEYANI VE BEYANNAME ÜZERİNDE YAPILACAK İNDİRİMLER.....	13
9.1. Vergiye Uyumlu Mükelleflere Vergi İndirimi.....	13
9.2. Diğer İndirimler.....	15
10. ZARAR MAHSUBU.....	18
11. UYGULANACAK VERGİ TARİFESİ.....	19
12. YILLIK BEYANNAMEYE EKLENECEK BELGELER.....	19
13. BEYANNAMENİN VERİLME ZAMANI VE ŞEKLİ.....	20
14. VERGİNİN ÖDENME ZAMANI VE ŞEKLİ.....	21
15. GELİR VERGİSİNDE MAHSUP VE İADELER.....	21
16. DEFTER – BEYAN SİSTEMİ.....	23
17. DİĞER HUSUSLAR.....	24
17.1. Bildirim Yükümlülüğü.....	24
17.1.1. İşe Başlama.....	24
17.1.2. Değişiklikler (Adres Değişikliği, İş Değişikliği, İşletmede Değişiklik).....	24
17.1.3. İş Bırakma.....	24
17.2. Muhafaza ve İbraz Yükümlülüğü.....	25
17.3. Tevsik Zorunluluğu.....	25
18. SERBEST MESLEK KAZANCININ BEYANINA İLİŞKİN ÖRNEKLER.....	26

GİRİŞ

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'na göre, gerçek kişilerin gelirleri gelir vergisine tabidir. Gelir vergisine tabi gelir unsurları; ticarî kazanç, ziraî kazanç, ücret, serbest meslek kazancı, gayrimenkul sermaye iradı, menkul sermaye iradı ve diğer kazanç ve iratlardan oluşmaktadır.

Bu Rehberde, 2020 yılında serbest meslek kazancı elde eden mükelleflerin vergilendirilmesine yönelik olarak; serbest meslek kazancının tanımı, özellikleri, tespiti ve serbest meslek kazancından indirilebilecek giderler, beyannamenin verilme zamanı ve verginin ödenmesi ile serbest meslek kazancının beyanına ilişkin örneklere yer verilmiştir.

1. SERBEST MESLEK FAALİYETİ VE SERBEST MESLEK KAZANCI

Serbest meslek faaliyeti, sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari niteliği olmayan işlerin işverene bağlı olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır.

Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır. Tahkim işleri dolayısıyla hakemlerin aldıkları ücretler ile kolektif, adi komandit ve adi şirketler tarafından yapılan serbest meslek faaliyeti neticesinde doğan kazançlar da serbest meslek kazancıdır.

Serbest meslek faaliyetlerinin bir işverene tabi olarak yapılması halinde, elde edilen gelir ücret geliri olur.

2. SERBEST MESLEK ERBABI

Serbest meslek faaliyetini kendi nam ve hesabına, mutata meslek halinde ifa eden; avukat, doktor, diş hekimi, veteriner hekim, mimar, mühendis, müşavir, serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir, yeminli mali müşavir, danışman, ressam, yazar, bestekar, kimyager, noter, öğretmen, artist, menajer, senarist, yönetmen, ebe, sünnetçi, arzuhalci, rehber ve sağlık memuru vb. kişiler serbest meslek erbabıdır.

Aşağıda yer alan işleri yapanlar da serbest meslek erbabı sayılmaktadırlar:

- Gümrük komisyoncuları, bilumum borsa ajan ve acenteleri, noterler, noterlik görevini ifa ile mükellef olanlar.
- Bizzat serbest meslek erbabı tarifine girmemekle beraber serbest meslek erbabını bir araya getirerek teşkilat kurmak veya bunlara sermaye temin etmek suretiyle veya sair suretlerle serbest meslek kazancından hisse alanlar.
- Dava vekilleri, müşavirler, kurumlar ve tüccarlarla serbest meslek erbabının ticarî ve meslekî işlerini takip edenler ve konser veren müzik sanatçıları.
- Vergi Usul Kanunu'nun 155'inci maddesinde belirtilen şartlardan en az ikisini taşıyan ebe, sünnetçi, sağlık memuru, arzuhalci, rehber gibi mesleki faaliyette bulunanlar.
- Serbest meslek faaliyetinde bulunan kolektif ve adi şirketlerde ortaklar, adi komandit şirketlerde komandite ortaklar.

3. SERBEST MESLEK KAZANCININ TESPİTİ

Bir hesap dönemi içinde serbest meslek faaliyeti karşılığı olarak tahsil edilen para ve ayınlar ile diğer suretlerle sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerden bu faaliyet dolayısıyla yapılan (ödenen) giderler indirildikten sonra kalan fark serbest meslek kazancıdır.

Müşteri veya müvekkilinden, serbest meslek faaliyeti ile ilgili olmak üzere para ve ayın şeklinde alınan gider karşılıkları da serbest meslek kazancına ilave edilir.

Amortisman tabi iktisadi kıymetlerin satılması halinde, alınan bedel ile bunların envanter defterinde kayıtlı değerleri arasındaki müspet fark kazanca ilave edilir.

Vergi, resim, harç, keşif, şahitlik, bilirkişilik ve ekspertiz gibi hususlara harcanmak üzere müşteri veya müvekkilden alınan ve tamamen bu hususlara harcanan para ve ayınlar serbest meslek kazancı sayılmaz.

Serbest meslek erbabı “Serbest Meslek Kazanç Defteri” tutmak zorundadır. Kolektif, adi komandit ve adi şirketler de mesleki kazançlarını Serbest Meslek Kazanç Defteri üzerinden tespit ederler. Bu şirketlerin bilanço esasına göre tuttukları defterler serbest meslek kazanç defteri yerine geçer. Serbest meslek kazanç defterine işlemlerin günü gününe kaydedilmesi zorunludur.

Serbest meslek faaliyetinde bulunan serbest meslek erbabı, mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha “Serbest Meslek Makbuzu” düzenlemek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşteri de bu makbuzu istemek ve almak zorundadır.

509 sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile yapılan düzenlemeler kapsamında, vergiden muaf olmayan serbest meslek erbaplarınca düzenlenen serbest meslek makbuzları, 01/06/2020 tarihinden itibaren elektronik serbest meslek makbuzu (e-SMM) olarak düzenlenecektir.

Hekimler ve veterinerlerce 379 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği kapsamında POS (Hekim POS) cihazları e-SMM Uygulamasına geçenler için sadece tahsilat işlemlerinde kullanabilecek olup, bu cihazlardan yapılan tahsilatlar sonrasında da mutlaka e-SMM düzenlenmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, EFT-POS özellikli YN ÖKC kullanan mükellefler, istemeleri halinde söz konusu cihazlardan ÖKC Bilgi Fişi (e-SMM Bilgi Fişi) almak ve banka işlem bilgilerine e-Serbest Meslek Makbuzu üzerinde yer vermek suretiyle, düzenlenen bilgi fişini e-Serbest Meslek Makbuzunun kâğıt çıktısı yerine kullanabileceklerdir.

Ayrıca, mükelleflerin mesleki faaliyetlerine ilişkin olarak, vergiden muaf esnafa yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia için gider pusulası düzenlemeleri gerekmektedir.

Serbest meslek erbabı için nakden tahsil edilmemiş olmasına rağmen, aşağıda belirtilen bazı haller de tahsil olarak kabul edilmektedir:

- Serbest meslek erbabının haberdar olması şartıyla; kendi adına, kamu müessesesine, icra dairesine, bankaya, notere veya postaya para yatırılması tahsil hükmündedir.
- Serbest meslek kazancı olarak doğan alacağın başka bir şahsa temlik veya müşterisine olan borcu ile takası da tahsil hükmündedir.

4. SERBEST MESLEK KAZANCININ TESPİTİNDE HASILATTAN İNDİRİLECEK GİDERLER

Serbest meslek kazancının tespitinde hasılatтан indirilecek giderler şunlardır:

- Mesleki kazancın elde edilmesi ve devam ettirilmesiyle ilgili genel giderler.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir.

İkametgâhlarının bir kısmını iş yeri olarak kullananlar, ikametgâh için ödedikleri kiranın tamamı ile ısıtma ve aydınlatma gibi diğer giderlerin yarısını indirebilirler.

Örnek: Diş hekimi olarak faaliyet yürüten Mükellef (A) kira ile oturduğu dairenin bir odasını muayenehane olarak kullanmaktadır. 2020 yılı için ödediği 130.000 TL tutarındaki kiranın tamamını; ısıtma, aydınlatma ve su için ödediği 28.000 TL'nin ise yarısı olan 14.000 TL'yi kazancından indirebilecektir.

İş yeri kendi mülkü olanlar kira yerine amortismanı, ikametgâhı kendi mülkü olup bunun bir kısmını iş yeri olarak kullananlar amortismanın yarısını gider yazabilirler.

- Hizmetli ve işçilerin iş yerinde veya iş yerinin müstemilatındaki iâşe ve ibate giderleri, tedavi ve ilaç giderleri, sigorta primleri ve emekli aidatı (bu primlerin ve aidatın geri alınmamak üzere Türkiye’de kâin sigorta şirketlerine veya emekli ve yardım sandıklarına ödenmiş olması ve emekli ve yardım sandıklarının tüzel kişiliği haiz bulunmaları şartıyla) ile demirbaş olarak verilen giyim giderleri.
- Mesleki faaliyetle ilgili seyahat ve ikamet giderleri (seyahat maksadının gerektirdiği süre ile sınırlı olmak şartıyla).
- Mesleki faaliyette kullanılan tesisat, demirbaş eşya ve envantere dahil taşıtlar için Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ayrılan amortismanlar. Ancak özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi hariç ilk iktisap bedeli **160.000 TL**’yi (2021 yılı için 170.000 TL), söz konusu vergilerin maliyet bedeline eklendiği veya binek otomobilin ikinci el olarak iktisap edildiği hâllerde, amortismanına tabi tutarı **300.000 TL**’yi aşan (2021 yılı için 320.000 TL) binek otomobillerinin her birine ilişkin ayrılan amortismanın en fazla bu tutarlara isabet eden kısmı gider yazılabilir. Bu hükmün uygulanmasında binek otomobilin iktisap edildiği tarihte yürürlükte olan tutar dikkate alınır.
- Kiralanan veya envantere dahil olan ve işte kullanılan taşıtların giderleri (Taşıt giderlerinden kasıt genel olarak taşıtların tamir, bakım, yakıt gibi giderleridir.). Ancak binek otomobillerine ilişkin giderlerin en fazla **%70**’i ve kiralama yoluyla edinilen binek otomobillerinin her birine ilişkin aylık kira bedelinin **5.500 TL**’lik (2021 yılı için 6.000 TL) kısmı ile binek otomobillerinin iktisabında ödenen özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi toplamının en fazla **140.000 TL**’lik (2021 yılı için 150.000 TL) kısmı gider olarak dikkate alınabilir.
- Alınan mesleki yayınlar için ödenen bedeller.
- Mesleki faaliyetin ifası için ödenen mal ve hizmet alım bedelleri.
- Serbest meslek faaliyetleri dolayısıyla emekli sandıklarına ödenen giriş ve emeklilik aidatları ile mesleki teşekküllere ödenen aidatlar.

- Mesleki kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için ödenen meslek, ilan ve reklam vergileri ile iş yerleriyle ilgili aynı vergi, resim ve harçlar.
- Mesleki faaliyetle ilgili olarak kanun, ilam ve sözleşmeye göre ödenen tazminatlar.

5. SERBEST MESLEK KAZANÇLARINDA VERGİ TEVKİFATI

Serbest meslek faaliyetiyle uğraşanlara (noterlere serbest meslek faaliyetlerinden dolayı yapılan ödemeler hariç) yapılan ödemeler (arızı serbest meslek faaliyeti nedeniyle yapılan ödemeler dâhil) esnasında ödemeyi yapanlar tarafından gelir vergisi tevkifatı (kesintisi) yapılması gerekir.

Her türlü para cezaları ve vergi cezaları ile serbest meslek erbabının suçlarından doğan tazminatlar gider olarak indirilemez.

Yaptıkları serbest meslek işleri dolayısıyla bu işleri icra edenlere yapılan ödemelerden (Noterlere serbest meslek faaliyetlerinden dolayı yapılan ödemeler hariç);

- a) Gelir Vergisi Kanunu'nun 18'inci maddesi kapsamına giren serbest meslek işleri dolayısıyla yapılan ödemelerden %17,
- b) Diğerlerinden %20,

oranında kesinti yapılır. Bu kesinti, bir ön vergileme olup, yıllık beyannamede hesaplanan vergiden mahsup edilecektir.

Arızı serbest meslek kazançları için istisna haddi altında kalan (2020 yılı için 40.000 TL) kazançlardan yapılan gelir vergisi tevkifatı ile serbest meslek kazanç istisnası kapsamına giren kazançlardan yapılan gelir vergisi tevkifatı nihai bir vergilendirmedir.

Avrupa Birliği organlarıyla akdedilen anlaşmalar çerçevesinde proje karşılığı sağlanan hibelerle (18.04.2013 tarihinden önce sağlanan hibeler dâhil) finanse edilen ve yaptıkları serbest meslek işleri dolayısıyla bu işleri icra edenlere yapılan ödemelerden, Gelir Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 84'üncü maddeye istinaden 18.04.2013 tarihinden itibaren vergi kesintisi yapılmaz. Söz konusu hibelerle gerçekleştirilecek projelere ilişkin olarak bu fondan yapılan harcamalar, gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider ve maliyet olarak dikkate alınmaz.

7194 sayılı Kanun ile yapılan düzenlemeye göre, Gelir Vergisi Kanunu'nun 94'üncü maddesine eklenen fıkra ile mahkemelerce veya icra ve iflas müdürlüklerince karşı tarafa yükletilen, avukatlara ait olan ve serbest meslek kazancına dahil edilmesi gereken vekalet ücretleri üzerinden, kimlerin tevkifat yapmakla yükümlü olduğu hususuna açıklık kazandırılmıştır. Buna göre gelir vergisi tevkifatı, İcra ve İflas Kanunu ile Avukatlık Kanunu uyarınca karşı tarafa yükletilen vekalet ücretini (icra ve iflas müdürlüklerine yatırılanlar dâhil) ödeyenler tarafından yapılacaktır.

6. İŞ YERİ KİRA ÖDEMELERİNİN BANKA VEYA POSTA İDARESİ ARACILIĞIYLA YAPILMASI

İş yeri kiralamalarında miktar sınırlaması olmaksızın kira ödemelerinin banka veya PTT tarafından düzenlenen belgelerle tevsik edilmesi zorunluluğu bulunmaktadır.

Banka veya PTT aracı kılınmak suretiyle, para yatırma veya havale, çek veya kredi kartı gibi araçlar kullanılmak suretiyle yapılan tahsilat ve ödemeler karşılığında dekont veya hesap bildirim cetvelleri düzenlendiğinden bu belgeler tevsik edici belge olarak kabul edilecektir. Bankaların internet şubeleri üzerinden yapılan ödeme ve tahsilatlar da aynı kapsamdadır.

7. SERBEST MESLEK KAZANÇLARINDA İSTİSNA

7.1. Telif Hakkı ve İhtira Beratı Kazanç İstisnası

Müellif, mütercim, heykeltıraş, hattat, ressam, bestekâr, bilgisayar programcısı ve mucitlerin ve bunların kanuni mirasçılarının;

- Şiir, hikâye, roman, makale, bilimsel araştırma ve incelemeleri, bilgisayar yazılımı, röportaj, karikatür, fotoğraf, film, video band, radyo ve televizyon senaryo ve oyunu gibi eserlerini gazete, dergi, bilgisayar ve internet ortamı, radyo, televizyon ve videoda yayınlamak,
- Kitap, CD, disket, resim, heykel ve nota halindeki eserleri ile ihtira beratlarını satmak,
- Bunlar üzerindeki mevcut haklarını devir ve temlik etmek veya kiralamak suretiyle elde ettikleri kazançlar gelir vergisinden istisna edilmiştir.

Eserlerin neşir, temsil, icra ve teşhir gibi suretlerle değerlendirilmesi karşılığında alınan bedel ve ücretler istisnaya dahildir. Yukarıda yazılı kazançların arızî olarak elde edilmesi istisna hükmünün uygulanmasına engel teşkil etmez. Serbest meslek kazançları istisnasının, Gelir Vergisi Kanun'un 94 'üncü maddesi uyarınca tevkif suretiyle ödenecek vergiye etkisi yoktur.

Örneğin; bir yazarın, kadrolu olarak çalışmadığı bir dergide yayınlanan makalesinden elde ettiği gelir serbest meslek kazancı olup, istisna kapsamındadır. Fakat bu işi aynı dergide kadrolu çalışarak yapması durumunda, bu faaliyet karşılığında alınan bedel ücret olacaktır.

193 sayılı Kanun'un 18'inci maddesi kapsamında elde edilen ve aynı Kanun'un 103'üncü maddesinde yazılı tarifenin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı (2020 yılı için 600.000 TL) aşan kazançlar için istisnadan yararlanılması mümkün bulunmamaktadır. Bu durumda olanların, 94'üncü maddenin birinci fıkrası kapsamında tevkifat yapma yükümlülüğü yoktur. Yılsonu itibarıyla 18'inci madde kapsamında elde edilen kazançlar toplamının söz konusu tutarı aşması halinde, elde edilen kazançların tamamı yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilecektir.

7.2. Sergi ve Panayır İstisnası

Dar mükellefiyete tabi olanların, hükümetin izniyle açılan sergi ve panayırlarda yaptıkları serbest meslek faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar gelir vergisinden istisna edilmiştir.

7.3. Genç Girişimcilerde Kazanç İstisnası

Ticari, zirai veya mesleki faaliyeti nedeniyle adlarına ilk defa gelir vergisi mükellefiyeti tesis olunan ve mükellefiyet başlangıç tarihi itibarıyla **29** (yirmi dokuz) yaşını doldurmamış tam mükellef gerçek kişilerin, faaliyete başladıkları takvim yılından itibaren üç vergilendirme dönemi boyunca elde ettikleri bu kazançlarının yıllık **75.000 TL**'ye kadar olan kısmı aşağıdaki şartlar dâhilinde gelir vergisinden istisna tutulmaktadır.

İstisnadan yararlanılabilmesi için;

1. Mükelleflerin işe başlamayı kanuni süresi içerisinde bildirmeleri,
2. İşte bilfiil çalışılması ya da işin kendisi tarafından sevk ve idare edilmesi (Çırak, kalfa veya yardımcı işçi çalıştırmak ya da seyahat, hastalık, askerlik, tutukluluk ve hükümlülük gibi zaruri ayrılmalar dolayısıyla geçici olarak işinde bilfiil çalışmamak bu şartı bozmaz.),
3. Faaliyetin adi ortaklık veya şahıs şirketi bünyesinde yapılması hâlinde tüm ortakların işe başlama tarihi itibarıyla anılan madde kapsamındaki şartları taşıması,
4. Ölüm nedeniyle faaliyetin eş ve çocuklar tarafından devralınması hâli hariç olmak üzere, faaliyeti durdurulan veya faaliyetine devam eden bir işletmenin ya da mesleki faaliyetin eş veya üçüncü dereceye kadar (bu derece dâhil) kan veya kayın hısımlarından devralınmamış olması,
5. Mevcut bir işletmeye veya mesleki faaliyete sonradan ortak olunmaması,

gerekmektedir.

8. SERBEST MESLEK KAZANÇLARINDA GEÇİCİ VERGİ

Geçici vergi, takvim yılının üçer aylık dönemleri itibariyle serbest meslek kazancı üzerinden hesaplanır.

Geçici Vergi Dönemleri:

DÖNEMLER	BEYAN VE ÖDEME ZAMANI
Ocak-Şubat-Mart	17 Mayıs
Nisan-Mayıs-Haziran	17 Ağustos
Temmuz-Ağustos-Eylül	17 Kasım
Ekim-Kasım-Aralık	17 Şubat

İlgili hesap döneminin üçer aylık dönemlerine ilişkin olarak ödenen geçici vergi yıllık beyanname üzerinden hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilir. Mahsup edilemeyen tutar mükellefin diğer vergi borçlarına mahsup edilir. Bu mahsuplara rağmen kalan geçici vergi tutarı o yılın sonuna kadar yazılı olarak talep edilmesi halinde mükellefe red ve iade edilir.

Mahsup işleminin yapılabilmesi için, tahakkuk ettirilmiş geçici verginin ödenmiş olması gerekmektedir. Geçici vergi dönemleri itibarıyla tahakkuk ettirilmiş, ancak ödenmemiş bulunan geçici verginin yıllık beyanname üzerinden hesaplanan gelir veya kurumlar vergisinden mahsup edilmesi mümkün değildir.

9. SERBEST MESLEK KAZANÇLARININ BEYANI VE BEYANNAME ÜZERİNDE YAPILACAK İNDİRİMLER

9.1. Vergiye Uyumlu Mükelleflere Vergi İndirimi

Ticari, zirai veya mesleki faaliyeti nedeniyle gelir vergisi mükellefi olan uyumlu mükelleflerin yıllık gelir vergisi beyannameleri üzerinden hesaplanan verginin %5'i, ödenmesi gereken gelir vergisinden indirilir.

Söz konusu indirimden faydalanmak için belirlenen şartlar, Gelir Vergisi Kanunu'nun Mükerrer 121'inci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre mükelleflerin;

- İndirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile bu yıldan önceki son iki yıla ait vergi beyannamelerinin kanuni süresinde verilmiş (Kanuni süresinde verilen bir beyannameye ilişkin olarak kanuni süresinden sonra düzeltme amacıyla veya pişmanlıkla verilen beyannameler bu şartın ihlali sayılmaz.) olması,
- (1) numaralı bentte belirtilen süre içerisinde haklarında beyana tabi vergi türleri itibarıyla ikmalen, re'sen veya idarece yapılmış bir tarhiyat bulunmaması (Yapılan tarhiyatların kesinleşmiş yargı kararlarıyla veya 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun uzlaşma ya da düzeltme hükümlerine göre tamamen ortadan kaldırılmış olması durumunda bu şart ihlal edilmiş sayılmaz.),
- İndirimin hesaplanacağı beyannamenin verildiği tarih itibarıyla, (1) numaralı bent kapsamındaki vergi beyannameleri üzerine tahakkuk eden vergilerin ödenmiş olması (Ödemenin, ilgili mevzuatı gereği istenilen bilgi ve belgelerin tam ve eksiksiz olarak ibraz edilmiş olması koşuluyla, vergi kanunları gereği doğan iade alacaklarından mahsuben yapılmış olması ve indirimden yararlanıldıktan sonra söz konusu iade alacağı tutarının mahsuben ödemesi talep edilen vergi borcu tutarının altına düşmesi hâlinde, eksik ödenmiş duruma gelen vergilerin mahsuben ödenmek istenilen tutarın %10'unu aşmaması kaydıyla, eksik ödenmiş vergiler dolayısıyla veya vergi kanunları gereğince, tecil edilerek belirlenen şartların gerçekleşmesine bağlı olarak terkin edilecek vergilerin, şartların sağlanamaması hâlinde kanunlarında belirlenen tecil süresinin sonunu takip eden on beşinci günün bitimine kadar ödenmesi şartıyla, bu şart ihlal edilmiş sayılmaz.), ayrıca, vergi aslı (vergi cezaları ile fer'i alacaklar dâhil) 1.000 TL'nin üzerinde vadesi geçmiş borcunun bulunmaması,

şarttır.

Hesaplanan indirim tutarı, her hâl ve takdirde 1.500.000 Türk lirasından fazla olamaz. İndirilecek tutarın ödenmesi gereken vergiden fazla olması durumunda kalan tutar, yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihi izleyen bir tam yıl içinde mükellefin beyanı üzerine tahakkuk eden diğer vergilerinden mahsup edilebilir. Bu süre içinde mahsup edilemeyen tutarlar red ve iade edilmez.

İndirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile önceki dört takvim yılında 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 359'uncu maddesinde sayılan fiilleri işlediği tespit edilenler, bu madde hükümlerinden yararlanamazlar.

Vergi indiriminden yararlanan mükelleflerin, öngörülen şartları taşımadığının sonradan tespiti hâlinde ilgili vergilendirme döneminde indirim uygulaması dolayısıyla ödenmeyen vergiler, vergi ziyai cezası uygulanmaksızın tarh edilir. Bu hüküm, indirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile bu yıldan önceki son iki yılda herhangi bir vergiye ilişkin beyanların gerçek durumu yansıtmadığının indirimden yararlanıldıktan sonra tespiti üzerine yapılan tarhiyatların kesinleşmesi hâlinde de uygulanır ve bu takdirde indirim uygulaması dolayısıyla ödenmeyen vergiler açısından zamanaşımı, yapılan tarhiyatın kesinleştiği tarihi takip eden takvim yılının başından itibaren başlar.

Bu maddede geçen vergi beyannameleri ibaresi, yıllık gelir vergisi ve kurumlar vergisi beyannameleri, geçici vergi beyannameleri, muhtasar ve prim hizmet beyannameleri ile Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı vergi dairelerine verilmesi gereken katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi beyannamelerini; vergi ibaresi, anılan Bakanlığa bağlı vergi dairelerine verilmesi gereken beyannameler üzerine tahakkuk eden vergileri ifade eder.

9.2. Diğer İndirimler

Serbest meslek erbabı, kazanç temin etmemiş olsa bile yıllık beyanname vermek zorundadır. Gelir vergisi beyannamesinde indirimlerin yapılabilmesi için; yıllık beyanname ile bildirilecek bir gelirin bulunması ve yapılacak indirimlerin ilgili mevzuatta belirtilen şartları taşıması gerekmektedir.

İndirim konusu yapılacak tutarın hesaplanmasında beyan edilen gelir olarak, yıllık gelir vergisi beyannamesinde yer alan indirimler ve geçmiş yıl zararları düşülmeden önceki tutar esas alınacaktır.

Serbest meslek kazancından indirim konusu yapılabilecek hususlar şunlardır:

- Hayat/şahıs sigorta primleri,
- Eğitim ve sağlık harcamaları,
- Engellilik İndirimi (Bu indirimden bakmakla yükümlü olduğu engelli kişi bulunan serbest meslek erbabı da yararlanır.)
- Beyan edilecek gelirden sınırlı olarak indirilebilecek bağış ve yardımlar ile tamamı indirilebilecek bağış ve yardımlar,
- Sponsorluk harcamaları,
- 5746 sayılı Kanun kapsamındaki Ar-Ge ve tasarım indirimi,
- Cumhurbaşkanınca başlatılan yardım kampanyalarına makbuz karşılığı yapılan ayni ve nakdî bağışlar,
- İktisadi işletmeleri hariç, Türkiye Kızılay Derneğine ve Türkiye Yeşilay Cemiyetine makbuz karşılığı yapılan nakdi bağış ve yardımlar,
- Türkiye’den yurt dışı mukim kişi ve/veya kurumlara verilen hizmetlerden sağlanan kazançlara ilişkin indirim,
- Diğer kanunlara göre tamamı indirilecek bazı bağış ve yardımlar;
 - 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu’na göre yapılan bağış ve yardımlar,
 - 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanun’a göre yapılan bağış ve yardımlar,
 - 2457 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu’na göre yapılan bağış ve yardımlar,

- 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu'na göre yapılan bağış ve yardımlar,
- 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'na göre bağış ve yardımlar,
- 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'na göre yapılan bağış ve yardımlar,
- 4122 sayılı Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanunu'na göre yapılan bağış ve yardımlar,
- 7174 sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanun'a göre yapılan bağış ve yardımlar ile sponsorluk harcamaları,
- 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun'a göre yapılan bağış ve yardımlar.

Bağış ve yardımın nakden yapılmaması halinde, bağışlanan veya yardımın konusunu teşkil eden mal veya hakkın varsa mukayyet değeri, yoksa Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre Takdir Komisyonunca tespit edilecek değeri esas alınır.

10. ZARAR MAHSUBU

Gelirin toplanmasında gelir unsurlarından bazılarında doğan zararlar (Gelir Vergisi Kanunu'nun 80'inci maddesinde yazılı diğer kazanç ve iratlardan doğanlar hariç) diğer kaynakların kazanç ve iratlarına mahsup edilir.

Bu mahsup neticesinde kapatılmayan zarar kısmı, müteakip yılların gelirinden indirilir. Arka arkaya beş yıl içinde mahsup edilmeyen zarar bakiyesi müteakip yıllara devredilemez.

Tam mükellefiyete tabi kişiler, yurt dışı faaliyetlerinden doğan zararlarını, faaliyette bulunulan ülkenin vergi kanunlarına göre denetim yetkisi verilen kuruluşlarca rapora bağlanması ve raporun aslı ve tercüme edilmiş bir örneğinin Türkiye'deki ilgili vergi dairesine ibrazı halinde mahsup edebileceklerdir.

Türkiye'de mahsup edilen yurt dışı zararın, ilgili ülkede de mahsup edilmesi halinde, Türkiye'de beyannameye dahil edilecek yurt dışı kazanç, mahsuptan önceki tutar olacaktır.

Türkiye'de gelir vergisinden istisna edilen kazançlarla ilgili yurt dışı zararlar, yurt içindeki kazanç ve iratlardan mahsup edilmez.

Geçmiş yıllarda oluşan ve mahsup edilemeyen zararların cari yıl kazançlarından mahsubu mümkündür. Arka arkaya 5 yıl içinde mahsup edilmeyen zarar bakiyesi takip eden yıllara devredilemez.

Envantere dâhil olmayan gayrimenkullerin satışından doğan zararların mahsubu mümkün değildir.

11. UYGULANACAK VERGİ TARİFESİ

Gelir Vergisi Kanunu'na göre; 2020 yılında elde edilen ve yıllık beyanname ile beyan edilen gelir toplamına aşağıda yer alan vergi tarifesi uygulanarak gelir vergisi hesaplanır.

Gelir vergisine tabi gelirler;	
22.000 TL'ye kadar	%15
49.000 TL'nin 22.000 TL'si için 3.300 TL, fazlası	%20
120.000 TL 'nin 49.000 TL'si için 8.700 TL (ücret gelirlerinde 180.000 TL'nin 49.000 TL'si için 8.700 TL), fazlası	%27
600.000 TL'nin 120.000 TL'si için 27.870 TL (ücret gelirlerinde 600.000 TL'nin 180.000 TL'si için 44.070 TL), fazlası	%35
600.000 TL'den fazlasının 600.000 TL'si için 195.870 TL (ücret gelirlerinde 600.000 TL'den fazlasının 600.000 TL'si için 191.070 TL), fazlası	%40
oranında vergilendirilir.	

12. YILLIK BEYANNAMEYE EKLENECEK BELGELER

Serbest meslek faaliyetinde bulunan mükellefler, “Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi-1001 A” ve beyannamenin son bölümündeki “Performans Verileri (Bilgileri)” tablosu ile “Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi Eki”nde yer alan “Serbest Meslek Kazançlarına İlişkin Bildirim” tablosunu dolduracaklardır.

Serbest meslek faaliyetinden elde edilen kazanç dışında bir gelirin bulunması halinde, bu kazançlara ait diğer tablolar da doldurulacaktır.

Ayrıca beyannameye;

- Yabancı ülkelerde ödenen vergi varsa, ödenen bu vergilere ilişkin belgeler,
- Kesinti yoluyla ödenen vergilere ilişkin belgeler (beyannamede gösterilen gelire dâhil kazançlardan kesilen vergi varsa),

eklenecektir.

13. BEYANNAMENİN VERİLME ZAMANI VE ŞEKLİ

2020 yılında elde edilen serbest meslek kazancının, yıllık gelir vergisi beyannamesi ile **1-31 Mart 2021** tarihleri arasında beyan edilmesi gerekmektedir.

Yıllık gelir vergisi beyannamesi, kayıtlı bulunulan vergi dairesine **Defter Beyan Sistemi** üzerinden elektronik ortamda gönderilir.

Defter Beyan Sistemi kapsamındaki mükelleflerin Sistemi kullanmaya başladıkları döneme ilişkin tüm beyannamelerini Sistem üzerinden gönderme zorunluluğu bulunmaktadır.

Ayrıca bu mükelleflerin;

- Takvim yılı içinde memleketi terk etmesi halinde, memleketi terkten önceki 15 gün içinde yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyanda bulunması gerekmektedir.

- Takvim yılı içinde ölümü halinde, ölüm tarihinden itibaren 4 ay içinde vefat eden kişi namına varislerce yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyanda bulunulması gerekmektedir. Ölüm halinde, kıst döneme ait beyannamenin elektronik ortamdan (Defter Beyan Sisteminden) gönderimi mümkün bulunmaktadır.

Serbest meslek erbapları;

- Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi,
- Katma Değer Vergisi Beyannamesi,
- Geçici Vergi Beyannamesi,
- Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi
- Damga Vergisi Beyannamesini,

Defter Beyan Sistemi üzerinden gönderebileceklerdir.

14. VERGİNİN ÖDENME ZAMANI VE ŞEKLİ

2020 yılı kazançlarına ilişkin olarak verilecek yıllık beyannameler üzerinden hesaplanan gelir vergisinin **Mart ve Temmuz** aylarında iki eşit taksit olmak üzere;

- Birinci taksitin damga vergisi ile birlikte **31 Mart 2021** tarihine kadar,
- İkinci taksitin ise **2 Ağustos 2021** (31 Temmuz 2021 hafta sonuna rastladığından) tarihine kadar,

ödenmesi gerekmektedir.

Memleketi terk ve ölüm gibi mükellefiyetin kalkmasını gerektiren durumlarda, beyan üzerine tarh edilen vergiler beyanname verme süreleri içinde ödenecektir.

Verginizi Başkanlığımıza ait **www.gib.gov.tr** internet adresinde yer alan anlaşmalı bankalardan ve tüm vergi dairelerimizden ödeyebilirsiniz.

15. GELİR VERGİSİNDE MAHSUP VE İADELER

Beyannamede gösterilen gelire dahil kazanç ve iratlardan Gelir Vergisi Kanunu'na göre kesilmiş bulunan vergiler, beyanname üzerinden hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilebilir, mahsubu yapılan miktar gelir vergisinden fazla olursa aradaki fark vergi dairesince mükellefe bildirilir ve mükellefin tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde müracaatı üzerine kendisine red ve iade edilir.

Ayrıca, takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla serbest meslek kazancı üzerinden hesaplanan ve ilgili hesap döneminin üçer aylık dönemlerine ilişkin olarak ödenen geçici vergi yıllık beyanname üzerinden hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilir. Mahsup edilemeyen tutar mükellefin diğer vergi borçlarına mahsup edilir. Bu mahsuplara rağmen kalan geçici vergi tutarı o yılın sonuna kadar yazılı olarak talep edilmesi halinde mükellefe red ve iade edilir.

Tevkif yoluyla kesilen vergilerin yıllık beyanname üzerinden hesaplanan gelir vergisinden mahsubu ve kalan kısmın iadesi ile geçici verginin mahsup ve iadesine ilişkin düzenlemeler 252 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde yer almaktadır.

429 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ve 99 Seri No.lu Gelir Vergisi Sirküleri ile vergi kanunları gereği iade hakkı doğuran işlemler nedeniyle nakden veya mahsuben talep edilecek iadelere ilişkin başvuru dilekçeleri ve bilgi girişleri, İnternet Vergi Dairesindeki “Gelir/Kurumlar Vergisi İade İşlemleri “ bölümünden alınmaktadır.

Beyannamelerini elektronik ortamda vermek zorunda olan Gelir Vergisi mükellefleri ile Kurumlar Vergisi mükelleflerinin 2015 ve izleyen vergilendirme dönemlerine yönelik iade talepleri Gelir ve Kurumlar Vergisi Standart İade Sistemi (GEKSİS) kullanılmak suretiyle yapılmaktadır. 2015 vergilendirme dönemi öncesi gerçekleşen iade hakkı doğuran işlemlere yönelik iade taleplerinde ise eski uygulama geçerli olacaktır.

Gelir ve Kurumlar Vergisi Standart İade Sisteminde iadeye esas alınacak GEKSİS Kontrol Raporunun oluşabilmesi için iade talep eden mükellefler tarafından “Gelir/Kurumlar Vergisi İade Talebi Girişi (GEKSİS)” yapılmalı ve standart iade talep dilekçesi verilmelidir.

İade talepleri, İnternet Vergi Dairesi şifresi kullanılmak suretiyle mükellefler veya mükelleflerce yetkilendirilecek serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavir vasıtası ile elektronik ortamda gönderilebilir.

Mükellefler aynı standart dilekçe ile hem mahsuben hem de nakden iade talebinde bulunabilirler. Bu durumda mahsuben iadesi talep edilen tutar için mahsuben iadenin şartları, nakden iadesi talep edilen tutar için nakden iadenin şartları aranır.

Dilekçelere eklenmesi gereken belgeler elektronik olarak eklenir. Elektronik olarak verilmesi mümkün olmayanlar ise vergi dairesine evrak kayıt numarası/iade dosya numarası belirtilmek suretiyle teslim edilir.

İade taleplerini elektronik olarak yapmak zorunda olan mükelleflerin iade taleplerini elektronik olarak yapmamaları durumunda iade talepleri dikkate alınmayacaktır.

Başvuru şartlarına uygun olmaması nedeniyle iade talebinin dikkate alınmaması, iade hakkını ortadan kaldırmadığı gibi gerekli şartların sağlanması halinde yeniden iade talebinde bulunulmasına da engel değildir.

Ayrıntılı açıklamaların yer aldığı Gelir/Kurumlar Vergisi İade Talebi Girişi Kılavuzu ve Sık Sorulan Sorulara https://intvrg.gib.gov.tr/GEKSIS_Kilavuz.pdf adresinden ulaşılabilir.

16. DEFTER BEYAN SİSTEMİ

Defter Beyan Sistemi; serbest meslek kazancı elde eden mükelleflerin kayıtlarının elektronik ortamda tutulmasına, bu kayıtlardan mükelleflerin defterlerinin elektronik olarak oluşturulması ve saklanmasına, vergi beyannameleri, bildirim ve dilekçelerin elektronik olarak verilebilmesine, elektronik ortamda belge düzenlenebilmesine imkân tanıyan ve kapsamda yer alan mükelleflerin Gelir İdaresi Başkanlığı veri tabanında yer alan diğer bilgilerini mükelleflerin bilgisine sunan bir sistemdir.

Serbest meslek kazancı elde eden mükelleflerin Sistemi kullanmaları zorunludur.

Takvim yılı içerisinde mükellefiyet tesis ettiren ve söz konusu Sistemi kullanmak zorunda olan mükellefler, kendileri veya aracılık ve sorumluluk yetkisi verdiği kişiler aracılığıyla işe başlama bildirimini verildiği günü izleyen yedinci iş günü mesai saati sonuna kadar gelir vergisi yönünden bağlı oldukları vergi dairesine başvuru yapacaklardır. Söz konusu başvuru işe başlama bildirimini verildiği günü izleyen yedinci iş gününün sonuna kadar www.defterbeyan.gov.tr adresi üzerinden de yapılabilecektir.

Sisteme, vergi dairelerinden İnternet Vergi Dairesi işlemlerini kullanmak üzere alınan “kullanıcı kodu” ve “şifre” bilgileri ile **www.defterbeyan.gov.tr** adresi üzerinden giriş yapılacaktır. İnteraktif Vergi Dairesi uygulaması ile de Defter Beyan Sistemine erişim mümkündür. Sisteme giriş yapılarak gelir ve gider kayıtları elektronik ortamda gerçekleştirebilir, defterler bu kayıtlardan hareketle elektronik ortamda oluşturulabilir, saklanabilir ve beyannameler hazırlanarak onaylanabilecektir. Diğer taraftan fatura, serbest meslek makbuzu gibi belgeler elektronik ortamda düzenlenebilecektir.

Defter Beyan Sistemini meslek mensubu aracılığıyla kullanan mükellefler de Sistemi, herhangi bir işlem yapmadan bilgilenme amacıyla görüntüleme yapmak suretiyle kullanabileceklerdir.

17. DİĞER HUSUSLAR

17.1. Bildirim Yükümlülüğü

Serbest meslek erbabı mükelleflerin;

- İşe başlama,
- Değişiklikler (adres değişikliği, iş değişikliği, işletmede değişiklik),
- İş bırakma

hususlarını/durumlarını vergi dairesine bildirmeleri zorunludur.

17.1.1. İşe Başlama

İşe başlama bildirimi, serbest meslek erbabı tarafından imzalanarak kendilerince veya Avukatlık Kanunu'na göre ruhsat almış avukatlar veya 3568 sayılı Kanun'a göre yetki almış meslek mensuplarınca işe başlama tarihinden itibaren **10 gün** içinde İnteraktif Vergi Dairesi üzerinden elektronik ortamda ya da ilgili vergi dairesine kâğıt ortamında yapılır.

İşe başlama bildiriminin, serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavirler aracılığıyla düzenlenmesi halinde, bildirim bu kişiler tarafından da ayrıca kaşe/mühür basılmak suretiyle imzalanır.

17.1.2. Değişiklikler (Adres Değişikliği, İş Değişikliği, İşletmede Değişiklik)

Serbest meslek erbabının adres, iş veya iş yerlerinde meydana gelen değişiklikleri, değişikliğin meydana geldiği tarihten itibaren **1 ay** içerisinde İnteraktif Vergi Dairesi üzerinden elektronik ortamda ya da vergi dairesine kâğıt ortamında bildirmesi gerekmektedir.

17.1.3. İş Bırakma

Vergiye tabi olmayı gerektiren muamelelerin tamamen durdurulması ve sona ermesi işi bırakmayı ifade eder. Serbest meslek erbaplarından işi bırakanların, bu durumu **1 ay** içerisinde İnteraktif Vergi Dairesi üzerinden elektronik ortamda ya da vergi dairesine kâğıt ortamında bildirmesi gerekmektedir.

17.2. Muhafaza ve İbraz Yükümlülüğü

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabı, tuttukları defterler ile bu defter kayıtlarının dayanağını oluşturan vesikaları ilgili bulundukları yılı takip eden takvim yılından başlayarak 5 yıl süre ile muhafaza etmeye ve yetkili makam ve memurların talebi üzerine ibraz etmeye mecburdurlar.

17.3. Tevsik Zorunluluğu

Hazine ve Maliye Bakanlığına tanınan yetkiye istinaden;

- Birinci ve ikinci sınıf tüccarların,
- Kazancı basit usulde tespit edilenlerin,
- Defter tutmak zorunda olan çiftçilerin,
- Serbest meslek erbabının,
- Vergiden muaf esnafın,

kendi aralarında yapacakları ticari işlemler ile nihai tüketicilerden mal ve hizmet bedeli olarak yapacakları **7.000 TL**'yi aşan tahsilat ve ödemelerini, aracı finansal kurumlar (5411 sayılı Kanun'da tanımlanan banka, 6493 sayılı Kanun kapsamında yetkilendirilmiş ödeme kuruluşları, 6475 sayılı Kanun'a göre kurulan Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş.) kanalıyla yapmaları ve bu tahsilat ve ödemeleri söz konusu kurumlarca mevzuatlarına göre düzenlenen belgelerle (dekont, hesap bildirim cetveli, alındı vb.) tevsik etmeleri zorunludur.

Tahsilat ve ödemelerin tevsik zorunluluğu kapsamında aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması, bu zorunluluğu ortaya çıkaran işleme ilişkin olarak Vergi Usul Kanunu'nda yer alan belgeleri düzenleme zorunluluğunu ortadan kaldırmamaktadır.

18. SERBEST MESLEK KAZANCININ BEYANINA İLİŞKİN ÖRNEKLER

ÖRNEK 1: Mükellef (B)'nin serbest muhasebeci mali müşavirlik faaliyetinden 2020 yılında elde ettiği serbest meslek kazancı 145.000 TL'dir. Mükellefin konut kira geliri ise 60.000 TL'dir.

Mükellef, gayrisafi konut kira geliri olan 60.000 TL'den götürü gider usulünde gayrimenkul sermaye iradının %15'i olan (60.000 X %15) 9.000 TL'yi gider olarak indirecek ve bakiye 51.000 TL'yi gayrimenkul sermaye iradından dolayı matrah olarak beyan edecektir. Mükellef, serbest meslek kazancını yıllık beyanname ile bildirmek zorunda olduğundan GVK'nın 21'inci maddesinde yer alan kira gelirleri için belirlenen 2020 yılı için 6.600 TL'lik mesken istisnasından yararlanamayacaktır.

Mükellef (B), serbest meslek kazancından dolayı Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi verecektir.

Serbest meslek kazancı ile konut kira geliri tutarının toplamı olan (145.000 + 51.000) 196.000 TL'yi beyan edecektir.

Mükellef (B), konut kira geliri ile ilgili olarak götürü gider yöntemini seçmiştir.

Mükellef (B)'nin 2020 yılı kazancı üzerinden hesaplanan gelir vergisi aşağıdaki gibi olacaktır.

Serbest meslek kazancı	145.000 TL
Gayrimenkul sermaye iradı (konut)	60.000 TL
Götürü gider (60.000 X %15)	9.000 TL
Safi kira geliri (60.000 – 9.000)	51.000 TL
Vergiye tabi gelir (145.000 + 51.000)	196.000 TL
Hesaplanan gelir vergisi	54.470 TL

* Bu örnekte, mükellefin yıl içinde ödediği geçici vergi, tevkif suretiyle kesilen vergiler ve giderler dikkate alınmamıştır.

ÖRNEK 2: Diş hekimi Mükellef (C)'nin kendi muayenehanesi bulunmaktadır.

Mükellef (C) 2020 yılında;

- Diş Hekimliği hizmetinden toplam 340.000 TL hasılat elde etmiştir.
- Mesleki giderleri toplamı 110.000 TL'dir.
- Yıllık 26.000 TL Bağ-Kur primi ödemiştir.
- Küçük çocukları için 20.000 TL sağlık sigortası primi ödemiştir.
- Bireysel emeklilik sistemi katkı payı olarak 8.000 TL ödemiştir.(1)

Sağlık sigortası için ödenen primin tamamı, beyan edilen gelirin %15'ini ve 2020 yılı asgari ücretin yıllık brüt tutarını aşmaması şartıyla indirim konusu yapılabilir.

Mükellef (C)'nin 2020 yılı kazancı üzerinden hesaplanan gelir vergisi aşağıdaki gibi olacaktır.(2)

Gayrisafi hasılat toplamı	340.000 TL
İndirilecek giderler toplamı	110.000 TL
Bağ-Kur primi	26.000 TL
Beyan edilecek serbest meslek kazancı [340.000 – (110.000 + 26.000)]	204.000 TL
Sağlık sigortası primi	20.000 TL
Vergiye tabi gelir (matrah) (204.000 – 20.000)	184.000 TL
Hesaplanan gelir vergisi	50.270 TL

(1) Bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları yıllık beyannamede indirilemez.

(2) Bu örnekte, mükellefin yıl içinde ödediği geçici vergi ile tevkiif suretiyle kesilen vergiler dikkate alınmamıştır.

ÖRNEK 3: Avukatlık faaliyetinden dolayı serbest meslek erbabı olan Mükellef (D), 2020 yılında 210.000 TL gayrisafi hasılat elde etmiştir. Mükellef (D)'nin faaliyeti ile ilgili olarak yapmış olduğu genel gider tutarı ise 85.000 TL'dir.

Mükellef (D), ayrıca yazmış olduğu kitapla ilgili olarak bir yayın kuruluşundan 100.000 TL telif kazancı elde etmiş olup, telif kazancı üzerinden yıl içinde $(100.000 \times \%17)$ 17.000 TL tevkifat yapılmıştır.

Mükellefin serbest meslek kazancı ile ilgili olarak gelir vergisi aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

Gayrisafi hasılat toplamı	210.000 TL
İndirilecek giderler toplamı	85.000 TL
Beyan edilecek serbest meslek kazancı $(210.000 - 85.000)$	125.000 TL
Vergiye tabi gelir (matrah)	125.000 TL
Hesaplanan gelir vergisi	29.620 TL

*Bu örnekte, mükellefin yıl içinde ödediği geçici vergi ile tevkif suretiyle kesilen vergiler dikkate alınmamıştır.

Mükellef (D)'nin elde etmiş olduğu 100.000 TL tutarındaki telif kazancı Gelir Vergisi Kanunu'nun 103'üncü maddesinde yazılı tarifenin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı (2020 yılı için 600.000 TL) aşmadığı için 18'inci madde kapsamında gelir vergisinden istisna olduğundan beyan edilmeyecek ve yıl içinde yapılan 17.000 TL tutarındaki tevkifat nihai vergi olacaktır.

ÖRNEK 4: İnşaat mühendisi Mükellef (E)'nin 2020 yılında 380.000 TL gayrisafi hasılatı, 160.000 TL indirilecek gideri bulunmaktadır. Ödevli bakmakla yükümlü bulunduğu çocuğu için 1. dereceden engellilik indiriminden yararlanmakta olup, ayrıca yıl içinde 38.000 TL Bağ-Kur primi ödemiştir. Bu verilere göre beyan edilecek serbest meslek kazancı şöyle olacaktır.

2020 yılı için aylık engellilik indirimi tutarları birinci derece engelliler için 1.400 TL, ikinci derece engelliler için 790 TL, üçüncü derece engelliler için 350 TL olarak belirlenmiştir. Mükellef (E) bakmakla yükümlü olduğu çocuğu için 1. derece engellilik indiriminden yararlanmakta olduğundan, yıllık engellilik indirimi tutarı $(1.400 \text{ TL} \times 12)$ 16.800 TL'dir.

Gayrisafi hasılat toplamı	380.000 TL
İndirilecek giderler toplamı	160.000 TL
Serbest meslek kazancı (380.000 – 160.000)	220.000 TL
Bağ-Kur primi	38.000 TL
Engellilik indirimi tutarı 2020 yılı için yıllık (1.400 X 12)	16.800 TL
Beyan edilecek serbest meslek kazancı [220.000 – (38.000 + 16.800)]	165.200 TL
Vergiye tabi gelir (matrah)	165.200 TL
Hesaplanan gelir vergisi	43.690 TL

*Bu örnekte, mükellefin yıl içinde ödediği geçici vergi ile tevkif suretiyle kesilen vergiler dikkate alınmamıştır.

ÖRNEK 5: Veteriner Hekim olarak faaliyette bulunan Mükellef (F)'nin 2020 yılında elde ettiği kazanç ve iratlar şöyledir.

Serbest meslek kazancı	160.000 TL
GMSİ (brüt işyeri kira geliri)	42.000 TL
Beyan edilecek gelir toplamı (160.000 + 42.000)	202.000 TL
Vergiye tabi gelir (matrah)	202.000 TL
Hesaplanan gelir vergisi	56.570 TL

*Bu örnekte, mükellefin yıl içinde ödediği geçici vergi ile tevkif suretiyle kesilen vergiler dikkate alınmamıştır.

Mükellef (F) 160.000 TL serbest meslek kazancı için yıllık gelir vergisi beyannamesi verecektir.

Serbest meslek kazancı ile brüt işyeri kira gelirinin toplamı (160.000 + 42.000 = 202.000 TL), 2020 yılı beyanname verme sınırını (49.000 TL) aştığından, yıllık gelir vergisi beyannamesine iş yeri kira geliri de dâhil edilecektir.

ÖRNEK 6: Ressam (G), 2020 yılında muhtelif tarihlerde sattığı resimler karşılığında 800.000 TL hasılat elde etmiştir. Ressam (G)'ye yapılan söz konusu ödemeler üzerinden, 193 sayılı Kanun'un 94'üncü maddesi uyarınca %17 oranında (136.000 TL) gelir vergisi tevkifatı yapılmıştır. Ressam (G)'nin, bu faaliyeti ile ilgili olarak yapmış olduğu ve tevsik edebildiği giderlerinin toplamı 85.000 TL'dir. Ressam (G)'nin, 60.000 TL eğitim/sağlık harcaması da bulunmaktadır.

Ressam (G)'nin, yaptığı resimler 5846 sayılı Kanun hükümlerine göre Kültür ve Turizm Bakanlığınca eser olarak kayıt-tescil edilmiştir.

Ressam (G)'nin, resimleri her ne kadar 18'inci maddede sayılan eserler kapsamında değerlendirilse de elde ettiği kazanç yıl sonu itibarıyla (800.000 TL–85.000 TL) 715.000 TL, 103 üncü maddede yazılı tarifenin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı (2020 yılı için 600.000 TL) aştığından söz konusu istisnadan faydalanılması mümkün bulunmamaktadır.

Mükellefin kendisi, eşi ve küçük çocuklarına ilişkin olarak yapılan eğitim ve sağlık harcamaları; beyan edilen gelirin %10'unu aşmaması, Türkiye'de yapılması ve gelir veya kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunan gerçek veya tüzel kişilerden alınacak belgelerle tevsik edilmesi şartıyla indirim konusu yapılabilecektir.

Bu durumda, beyan edilen gelirin %10'u (715.000X%10) 71.500 TL olduğundan Ressam (G), 60.000 TL olan eğitim/sağlık harcamasının tamamını indirebilecektir.

Buna göre, Bay (G)'nin beyanı aşağıdaki gibi olacaktır.

Serbest meslek kazancı	800.000 TL
İndirilecek giderler toplamı	85.000 TL
Beyan edilecek gelir toplamı (800.000 – 85.000)	715.000 TL
Eğitim sağlık harcaması	60.000 TL
Vergiye tabi gelir (715.000 – 60.000)	655.000 TL
Hesaplanan gelir vergisi	217.870 TL
Mahsup edilecek gelir vergisi	136.000 TL
Hesaplanan gelir vergisi	81.870 TL

Yukarıdaki sayısal örneklerde beyannameye dâhil edilen kazanç ve iratlarla ilgili olarak yıl içinde tevkif yoluyla kesilen vergilerin bulunması halinde, söz konusu tutar hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilecektir.

2020 Yılına Ait Beyannamenizi
1-31 Mart 2021 Tarihleri Arasında
Defter Beyan Sisteminden Vermeyi
Unutmayınız.

Sorularınız İçin;

Beyannameleriniz
İçin;

DEFTER
BEYAN
SİSTEMİ

defterbeyan.gib.gov.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin;

DEFTER BEYAN SİSTEMİYLE

Vergide
Dijital Dönüşüm
Devam Ediyor

www.defterbeyan.gov.tr